

U S N E S E N Í

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Šárky Petrové a soudců JUDr. Jiřího Petržálka a JUDr. Marie Kubištové ve věci žalobkyně [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE], zastoupené Mgr. Kateřinou Korpasovou, advokátkou se sídlem v Liberci, 8. března 12/3, proti žalovanému **Lesy České republiky, s.p.**, IČ: 42196451, se sídlem Hradec Králové, Přemyslova 1106/19, o zaplacení 33.800,- Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 8.3.2011 čj. 109C 212/2010-34 t a k t o :

Rozsudek okresního soudu se **z r u š u j e** a věc se **v r a c í** okresnímu soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud napadeným rozsudkem zamítl žalobu, již se žalobkyně domáhala vydání bezdůvodného obohacení žalovaného ve výši odpovídající nákladům na odstranění a prořezání stromů na parcele č. [REDAKCE] v sousedství stavební parcely č. [REDAKCE] v k. ú. [REDAKCE] v obci [REDAKCE] uhrazeným [REDAKCE] žalobkyní [REDAKCE] 2010 (výrok I) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok II). Žalobkyně tvrdila, že uhradila za žalovaného náklady na odstranění části lesního porostu ohrožujícího její budovu č.p. [REDAKCE] na stavební parcele č. [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE] v obci [REDAKCE]. Uvedla, že v [REDAKCE] 2009 napadlo značné množství mokrého sněhu, již došlo k pádu některých větví, které nepatrně poškodily střechu a venkovní úpravy nemovitosti žalované a hrozil pád dalších. S odstraněním větví souhlasil lesní hospodář žalovaného pan [REDAKCE]. Dotčený lesní porost sousedí s nemovitostmi žalobkyně. Firmě [REDAKCE] uhradila na základě faktury č. 03/03/010 z [REDAKCE].2010 částku 33.800,- Kč dne [REDAKCE] 2010. Tato částka je bezdůvodným obohacením žalovaného na úkor žalobkyně. Okresní soud vyložil ust. § 22 odst. 1 zák.č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon) tak, že bylo záměrem zákonodárce založit stav, kdy vlastník lesa neodpovídá jinému za škody, které vzniknou v důsledku prosté existence lesa. Této zásadě odpovídá uložení povinnosti vlastníkům nemovitostí činit na svůj náklad na lesních pozemcích nezbytná opatření, kterými svůj majetek zabezpečí před škodami, které mohou být způsobeny sesuvem půdy, padáním kamenů, pádem stromů nebo jejich částí, přesahem větví a kořenů, zastíněním, lavinami apod. z lesních pozemků. Uvedl, že současně v ochraně lesů je povinností vlastníka zaměřit se na prevenci, tedy na cílevědomé předcházení působení škodlivých činitelů na les. V případě vzniku mimořádných okolností musí činit bezodkladná opatření pro zmírnění škod. Zákonem formulované povinnosti vlastníka v ochraně lesa vyplývají ze zájmu společnosti udržovat les v takovém stavu, aby mohl plnit všechny své funkce. Všechna opatření k ochraně lesa patří zároveň k základním povinnostem vlastníka lesa při ochraně lesa jako majetku, tzn., že je vlastník lesa musí provádět na vlastní náklady. Tuto povinnost zákonodárce vtělil do § 32

odst. 1 lesního zákona. Poukázal i na ust. § 415 občanského zákoníku, které ukládá každému povinnost počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí. Dle § 420 odst. 1 občanského zákoníku potom každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti. Protože ale žalobkyně netvrdí, že by žalovaný jakkoli zanedbal své povinnosti správce lesa před zmiňovaným napadnutím sněhu a naopak sama zmiňuje napadnutí značného množství sněhu a rovněž rozsah plnění žalobkyně není v příkrém nepoměru vůči jejím majetkovým poměrům a schopnosti předcházet škodám na svém nemovitém majetku jistě nikoli nepatrné hodnoty, neshledal překážky aplikace § 22 odst. 1 lesního zákona na vztahy účastníků. Při výkladu § 22 odst. 1 lesního zákona dospěl k závěru, že oprávnění provádět opatření na lesních pozemcích upravené v jeho rámci je pevně vázáno na povinnost založenou v úvodu tohoto ustanovení, a tedy i opatření na lesních pozemcích je vlastník ohrožené nemovitosti povinen provést v nezbytně nutném rozsahu na svůj náklad. Protože se v daném případě jednalo o řešení akutní situace a žalobkyní není ani tvrzeno, že by jí předcházelo zanedbání povinností žalovaného při správě majetku v zájmu předcházení škodám, spatřoval právě situaci nastalou mezi účastníky za předpokládanou § 22 lesního zákona, a tedy že na vztahy účastníků bezesbýtku dopadá úprava § 22 odst. 1 lesního zákona, coby předpisu speciálního vůči obecné úpravě občanským zákoníkem. Proto neaplikoval na vztahy účastníků ustanovení § 420 odst. 1 občanského zákoníku ve vazbě na porušení žalovaným § 415 obč. zák., neboť žalobkyně neoznačila žádné jednání žalovaného, kterým by se žalovaný proti obecné prevenční povinnosti provinil, přičemž po vlastníku lesa obecně nelze, při jeho povinnostech vůči lesu jako celku, požadovat, aby v případech kalamitních situací obratem odstraňoval nebezpečí vyvolané klimatickými vlivy na prostou existenci lesa a činil nezbytně nutná opatření k odstranění hrozby škody, jejíž odvrácení nesneslo odkladu. Uzavřel, že žalobkyně měla právní povinnost provést na vlastní náklad činnosti, jejichž náhrady se domáhá. Nelze proto dovodit nárok žalobkyně na vydání bezdůvodného obohacení. Právní důvod k plnění žalobkyně plyne z ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona.

Proti rozsudku podala odvolání žalobkyně. Kromě formulace výroku vytýkala okresnímu soudu především chybný výklad ust. § 22 odst. 1 lesního zákona. Podle jejího výkladu jí zákon nemůže ukládat povinnost, aby na vlastní náklady prováděla na lesním pozemku zabezpečovací opatření k ochraně svého majetku před škodami hrožícími z lesního pozemku. Náklady na provedení těchto opatření musí nést vlastník lesního pozemku na základě § 32 odst. 1 lesního zákona ve shodě s § 415 obč. zák. Odkázala na právní názor v odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18.1.2006 sp.z. 15Ca 85/2005 a v rozhodnutích Nejvyššího soudu sp.zn. 25Cdo 2471/2000 a 25Cdo 2138/2001. Žalobkyně vytýkala okresnímu soudu, že jí nepoučil dle § 118a o.s.ř. o doplnění tvrzení a důkazů vzhledem k závěru okresního soudu o nedostatečném tvrzení o porušení prevenční povinnosti žalovaným. Navrhla, aby byl rozsudek zrušen a věc vrácena okresnímu soudu k dalšímu řízení nebo změněn tak, že žalobě bude vyhověno.

Žalovaný se ztotožnil se závěry okresního soudu. Uvedl, že žalobkyně se na něj obrátila, že chce provést opatření na ochranu svého majetku a žalovaný jí k tomu vydal souhlas. Zdůraznil, že žalobkyně byla srozuměna s tím, že opatření provede na svůj náklad.

Odvolací soud postupoval podle § 215 odst. 2 o.s.ř. a poučil žalobkyni podle § 118a odst. 1 o.s.ř. Na základě tohoto poučení žalobkyně tvrdila konkrétní skutečnosti o porušení

prevenční povinnosti ze strany žalovaného.

Odvolání je důvodné.

Odvolací soud souhlasí s okresním soudem ve výkladu ust. § 22 odst. 1 lesního zákona, který v obecné rovině lze považovat za správný v jeho závěru, že zakládá stav, kdy vlastník lesa neodpovídá jinému za škody, které vzniknou v důsledku prosté existence lesa. Tomu odpovídá uložení povinnosti vlastníkům nemovitostí činit na svůj náklad na lesních pozemcích nezbytná opatření, kterými svůj majetek zabezpečí před škodami, prevenční povinnost, uložená (mimo jiné) i vlastníku ohrožené nemovitosti provést na svůj náklad nezbytně nutná opatření k zabezpečení své nemovitosti před škodami vzniklými způsoby tam uvedenými z pozemků určených k plnění funkcí lesa a zahrnuje i nezbytně nutná opatření na pozemcích určených k plnění funkcí lesa. Smyslem ustanovení není zproštění právní povinnosti vlastníka lesa předcházet škodám a přenesení této povinnosti na vlastníka ohrožené nemovitosti.

Závěr okresního soudu o nutnosti aplikace ust. § 22 odst. 1 lesního zákona na daný právní vztah je předčasný.

Právní povinnost předcházet škodám je uložena jak vlastníku lesa ve vztahu k péči o les (§ 32 zákona o lesích a § 415 a násl. obč. zák), tak vlastníku ohrožené nemovitosti, kterého zmocňuje k provedení nezbytně nutných opatření na vlastní náklad i na lesních pozemcích (§ 22 zákona o lesích). Právní povinnost uložená vlastníku ohrožené nemovitosti se bude uplatňovat výjimečně a bude směřovat jen k odvrácení akutní hrozby vzniku škody což se týká nejen základu této právní povinnosti ale i jejího rozsahu (zákon ukládá provedení jen nezbytně nutných opatření). Nemůže jít o právní povinnost k provedení takových opatření, která jsou obsahem prevenční povinnosti vlastníka lesa. V rámci této právní povinnosti se nepřenáší na vlastníka ohrožené nemovitosti prevenční právní povinnost vlastníka lesa. Východiskem pro posouzení věci je vymezení, jaké konkrétní povinnosti v dané skutkové situaci ukládal zákon každému z nich. Zda žalobkyně plnila povinnosti jí uložené zákonem, tj. provedla na lesním pozemku jen nezbytně nutná opatření, která jí ukládá zákon (a proto je povinna nést náklady, které vynaložila) nebo zda opatření provedená žalobkyní se souhlasem žalovaného spadala do rámce právní povinnosti žalovaného.

Okresní soud zamítl žalobu pro nedostatek tvrzení žalobkyně o konkrétních skutečnostech, v nichž žalobkyně spatřuje porušení prevenční povinnosti žalovaným, aniž žalobkyni o potřebě doplnění tvrzení poučil. Na základě poučení daného odvolacím soudem žalobkyně svá tvrzení doplnila. Doplněná tvrzení si vyžádají potřebu dalšího dokazování (po poučení žalobkyně ve smyslu § 118a odst. 3 o.s.ř.), které může vést i k jinému právnímu závěru ve věci. Právní posouzení věci zahrnuje i výklad pojmu „nezbytně nutná“ opatření. Jde o úvahu, zda odstranění a prořezání stromů lze ještě považovat za nezbytně nutná opatření k zabránění pádu větví zatížených mokrým sněhem, k jejichž provedení je povinen ohrožený vlastník, zda taková opatření již nejsou povinností vlastníka lesa podle § 32 odst. 1 a 2 lesního zákona resp. podle § 415 obč. zák.

Odvolací soud proto napadený rozsudek zrušil podle § 219a písm. a) o.s.ř. ve spojení

s § 213b odst. 2 o.s.ř. a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení podle § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. Okresní soud poučí žalobkyni podle § 118a odst. 3 o.s.ř. o povinnosti k označení důkazů k tvrzením doplněným při jednání před odvolacím soudem (protokol o jednání na čl. 56 až 58) a důkazy rozhodné pro posouzení věci provede. Posoudí, jaké konkrétní povinnosti měla v dané skutkové situaci žalobkyně a jaké žalovaný a zváží, zda opatření provedená žalobkyní se souhlasem žalovaného byla „nezbytně nutná“ ve smyslu § 22 odst. 1 zákona o lesích nebo zda žalobkyně provedla za žalovaného a se souhlasem žalovaného opatření, která byla nad rámec její právní povinnosti podle § 22 odst. 1 zák. o lesích, protože byla obsahem prevenční povinnosti žalovaného.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné .

V Hradci Králové dne 9. ledna 2012

Mgr. Šárka Petrová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

■